

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3073/2022. (II. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.204/2020/7. számú ítéletével, valamint a Győri Törvényszék 4.Bf.25/2021/8. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Kiss Krisztián ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján egyaránt alkotmányjogi panasz iránti indítványt nyújtottak be a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.204/2020/7. számú ítélete, valamint a Győri Törvényszék 4.Bf.25/2021/8. számú végzése ellen alaptörvény-ellenesség megállapítása és megsemmisítés érdekében, az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1), (2) és (3) bekezdéseinek sérelmére hivatkozással.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban – indítványozók által – kifogásolt, megtámadott határozatok és a pertörténet lényege a következő.
- [3] A Mosonmagyaróvári Járásbíróság – magánvád alapján indult eljárásban – 2021. január 12. napján kihirdetett B.204/2020/7. számú ítéletével bűnösnek mondta ki mindkét indítványozót; és az egyik indítványozót mint I. rendű terheltet könnyű testi sértés vétsége miatt két évre, másik indítványozót mint II. rendű terheltet bűnsegédként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt 1 év 4 hónapra próbára bocsátotta. Az I. rendű terhelt édesanyja a II. rendű terhelt, a magánvádló pedig az I. rendű terhelt házastársának édesanyja.
- [4] Az alapügyben 2020. szeptember 10. napján tett feljelentést magánvádló. Az elsőfokú bíróság 2020. október 27. napján személyes meghallgatást, 2021. január 12. napján pedig tárgyalást tartott és további tanúkat hallgatott ki. Az elsőfokú ítélettel megállapított tényállás lényege szerint szóváltást követően az I. rendű és a II. rendű terhelt megfogta a magánvádló jobb és bal karját, majd az I. rendű terhelt elengedve a magánvádló karját, őt két kézzel pofozni kezdte, fejbe vágta, haját ráncigálta. A magánvádló a bántalmazás következtében a bal kéz hátán négy centiméteres karcolt sebet, továbbá koponya zúzódást szenvedett, mely sérülések 8 napon belül gyógyulóak.
- [5] Az indítványozók az eljárás során nem ismerték el a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését és abban való felelősségüket, részletes vallomást nem kívántak tenni, az elsőfokú ítélet ellen fellebbeztek. Az indítványozók fellebbezése szerint az elsőfokú ítélettel megállapított tényállás megalapozatlan, hallgatásuk nem róható terhükre, a kihallgatott tanúk nem szavahihetőek, továbbá nem voltak szemtanúk, s ehhez képest a bűnösségük kétséget kizáróan nem bizonyított. A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság – a vádtól eltérően – a II. rendű terheltet mint bűnsegédet mondta ki bűnösnek könnyű testi sértés vétségében, és erről csak az ítélet kihirdetését követő indokolásban adott számot. A terhelték védője perbeszédében a fellebbezést kiegészítve kifejtette, miszerint eljárási szabálysértés és a védekezéshez való jog sérelmét jelenti, hogy az elsőfokú bíróság a terhelték távollétében hallgatta ki a magánvádlót és nincs adat arra, hogy az elsőfokú bíróság ismertette volna a magánvádló által előadottakat.
- [6] A védelmi fellebbezés alapján eljárva a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. május 4. napján meghozott 4.Bf.25/2021/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta, ekként ezen a napon az jogerős. A másodfokú végzés indokai szerint a bejelentett fellebbezés nem alapos, a járásbíróság a bizonyítási eljárást szabályosan folytatta le, s a törvényszék nem észlelt olyan hibát vagy hiányosságot, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna. A törvényszék szerint nem sérült a terhelték védekezéshez való joga, mivel a feljelentést a személyes meghallgatást megelőzően megkapták, annak tartalma a személyes meghallgatáson ismertette lett. A vádtól eltérő minősítés kapcsán a törvényszék kifejtette, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 775. § (4) bekezdése alapján sem az elnapolás, sem a terhelt meghallgatása nem kötelező, így az elsőfokú bíróság nem sértett

eljárási szabályt. A törvényszék szerint az elnapolás nem is indokolt, ha az eltérő minősítés csupán eltérő jogi értékelés eredménye.

- [7] 1.2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz iránti indítványaikkal; az alkotmányjogi panaszok azonos érveléssel ugyanazon bírói határozatokra vonatkoznak.
- [8] 1.3. Az indítványozók – támadott határozatokkal kapcsolatos – kifogásai a következők.
- [9] Az alkotmányjogi panaszok szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme (így a terheltek távollétében történt magánvádlói vallomástétel, majd ismertetésének elmaradása, a védelemhez való jog, egyes bizonyítékok negligálása, a II. rendű terhelt esetében a vádtól eltérő minősítés közlésének elmaradása) következménye egyes bizonyítékok „túlértékelése”, az ellentmondások nem tisztázása, végső soron az alapjogsérelmmel járó marasztaló döntés meghozatala.
- [10] Az indítványozók indokai szerint téves a másodfokú bíróság álláspontja, miszerint a védekezéshez való jog nem sérült azáltal, hogy a magánvádló kihallgatására a terheltek távollétében került sor, s a magánvádló tanúvallomását a bíróság utóbb nem ismertette. Az indítványozók álláspontja szerint az alapügyben ez az alapprobléma, amely miatt több alapjogsérelemre került sor. Az indítványozók utaltak arra, hogy a feljelentés tartalmát ismerték és védőjük az eljárás során jelen volt.
- [11] Az (alapügyben II. rendű terhelt) indítványozó álláspontja szerint a vádtól eltérő minősítés megalapozza a határozatok alaptörvény-ellenességét. Az indítványozó szerint elvárás, hogy amennyiben a vádtól eltérő minősítés lehetősége felmerült, akkor azt a felmerüléskor, de legkésőbb az utolsó szó jogán elhangzottakat követően közölni kell.
- [12] Az indítványozók – egyező álláspontja – szerint a bizonyítási eljárás nem garantálta a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Egyfelől azért nem, mert bizonyítási indítványaikat nem vették figyelembe, másfelől azért sem, mert az eljárás során kizárólag közvetett bizonyítás zajlott és a fair eljárást a bűnösség vétele folyamatosan akadályozta.
- [13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az 56. § (2) bekezdése szerint pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Mindkét indítványozó a támadott határozatok alapján szolgáló eljárás terheltje [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont], az eljáró bíróság az indítványozók bűnösségét megállapította, az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. Az indítványozók nyilatkoztak arról, hogy felülvizsgálati indítványt, illetve perújítás iránti indítványt nem terjesztettek elő.
- [15] Az egyazon jogi képviselővel eljáró magánszemély indítványozók alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük fennáll az ügy érdemében hozott határozatokkal összefüggésben. A jogi képviselő meghatalmazását az indítványozók csatolták.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítvány szerint a 2021. május 4-i keltezésű, sérelmezett végzés kézbesítésének időpontja nem állapítható meg, figyelemmel arra, hogy azt a terheltek részére bár postai úton, de nem hivatalos iratként kézbesítette a bíróság. Az Alkotmánybíróság főtíkára megkeresésére válaszul a Mosonmagyaróvári Járásbíróság az indítványozók ezirányú nyilatkozatát megerősítette. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egyaránt 2021. július 26. napján elektronikus úton benyújtott és az Alkotmánybírósághoz 2021. szeptember 3. napján érkezett alkotmányjogi panaszok benyújtása határidőben történt.
- [17] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával

- összefüggésben az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. Az indítványok e feltételnek eleget tesznek.
- [18] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} Az indítványok e követelményt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdései vonatkozásában teljesítik. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésével összefüggésében azonban az indítványok nem tartalmaznak releváns, alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói határozatok miért lennének ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [19] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {vö. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [20] Az indítványozók a támadott határozatokat az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdéseiben biztosított tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogba, valamint a védelemhez való jogba ütközőnek tartották, sérelmezve a vádlottak távollétében történő magánvádlói vallomástételt, majd ismertetésének elmaradását, s a bizonyítási eljárás egyes vonatkozásait, továbbá a vádtól eltérő minősítés közlésének elmaradását (az alapügyben II. rendű terhelt indítványozó esetében). Az indítványozók szerint emiatt következett be egyes bizonyítékok „túlértékelése” és emiatt a támadott határozatok alapjogsértőek.
- [21] Tartalmuk szerint így az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszok valójában a bírósági határozatok felülbírálatára irányultak. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy a bírói döntés iránya, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem általános felülbírálati fórum. A rendes bíróságok által – indítványozó álláspontja szerint – elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {vö. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság a magánvádló tanúként tett vallomása megismerhetőségével összefüggésben rámutat arra, hogy az indítványok alapján (ekként az indítványokban sem vitatva) az indítványozók védője az eljárás során végig jelen volt. Az I. rendű és II. rendű terhelt védelmét egyazon védő látta el. Az indítványokból kitűnően az elsőfokú bíróság a magánvádló személyes meghallgatását 2020. október 27. napján tartotta, tárgyalásra pedig 2021. január 12. napján került sor. A Győri Törvényszék előtti nyilvános ülés jegyzőkönyve szerint az alapügyben II. rendű terhelt indítványozó pedig úgy nyilatkozott, hogy lehetősége volt megismerni a magánvádló tanúként tett vallomását: „Az elsőfokú bíróságon nem hallottuk, hogy mi a vád ellenünk, hanem a jegyzőkönyvből kellett elolvasnunk.”
- [23] Az Alkotmánybíróság megjegyzi a vádtól eltérő minősítéssel összefüggésben, hogy az indítvány által is hivatkozott Be. 775. § (4) bekezdése szerint, „[h]a a bíróság a perbeszédeket, a felszólalásokat, illetve az utolsó szó jogán elhangzottakat követően állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet, a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve a magánvádlót meghallgatja”. Következésképpen a Be. alapján a tárgyalás elnapolása lehetőség és nem kötelezés a bíróság számára, amint azt a másodfokú bíróság is megállapította. Továbbá az indítvány által hivatkozott és idézett jogszabály nem a közlésről, hanem a magánvádló bírói meghallgatásáról rendelkezik.
- [24] Ekként az indítványok a bíróságok eljárásával és döntéseivel összefüggésben nem vetettek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségüként értékelhető kérdést, illetve olyat, amely felvetné a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszokban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott határozatokkal kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak. Az alkotmányjogi panaszok egyike sem tett eleget a befogadhatóság Abtv.-ben előírt feltételének.

[25] 4. Ekként az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján mindkét alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. február 8.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3430/2021.

